

Nr 23

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

I en den 20 december 1957 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 42, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370); samt

2) förordning om ändrad lydelse av 66 och 105 §§ taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623).

Rörande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen föreslås att skattskyldig, som åtnjutit inkomst i annan kommun än hemortskommunen och vars inkomst i hemortskommunen inte förslår till utnyttjande vid den kommunala inkomsttaxeringen av ortsavdrag och vissa allmänna avdrag, skall äga rätt avräkna återstående del i den andra kommunen.

De ovannämnda författningsförslagen är av följande lydelse.

Förslag

till

lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928

(nr 370)

Härigenom förordnas, att 50 § 3 mom. och 52 § 1 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives *samt att* till vardera av 46 och 48 §§ nämnda lag skall fogas ett nytt moment, betecknat 4 mom., och till anvisningarna till 46 § en ny punkt, betecknad 4, av lydelse som i det följande angives.

¹ Senaste lydelse av 50 § 3 mom. se 1955: 122 och av 52 § 1 mom. se 1952: 405.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

46 §.

4 m o m. Kunna avdrag, som i 2 mom. sägs, helt eller delvis icke utnyttjas i hemortskommunen och har den skattskyldige från förvärvskälla åtnjutit inkomst, som skall tagas till beskattning i annan kommun än hemortskommunen, skall bristen avräknas från sådan inkomst.

(Se vidare anvisningarna.)

48 §.

4 m o m. Angående avräkning i vissa fall av kommunalt Ortsavdrag från inkomst i annan kommun än hemortskommunen stadgas i 50 § 3 mom. andra stycket.

(Se vidare anvisningarna.)

50 §.

3 m o m. För skattskyldig, som i 2 mom. avses, såvitt angår annan kommun än hemortskommunen, så ock för annan skattskyldig, utgör den taxerade inkomsten tillika beskattningsbar inkomst. Denna skall för fysisk person, oskift dödsbo och familjestiftelse, varom förmäles i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, angivas i hela hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till helt hundratal kronor, bortfaller.

50 §.

3 m o m. För skattskyldig, som i 2 mom. avses, såvitt angår annan kommun än hemortskommunen, utgör den taxerade inkomsten tillika beskattningsbar inkomst, utom i fall varom nedan i andra stycket förmäles.

Kan kommunalt Ortsavdrag helt eller delvis icke utnyttjas i hemortskommunen, och har taxerad inkomst påförts den skattskyldige i annan kommun, skall bristen avräknas från sistnämnda inkomst. Därvid skola i förekommande fall bestämmelserna i punkt 4 av anvisningarna till 46 § äga motsvarande tillämpning. Vad efter dylik avräkning återstår utgör för den skattskyldige beskattningsbar inkomst i kommunen.

För annan skattskyldig än som i 2 mom. avses utgör den taxerade inkomsten tillika beskattningsbar inkomst.

Beskattningsbar inkomst skall för fysisk person, oskift dödsbo och familjestiftelse, varom förmäles i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, angivas i hela hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till helt hundratal kronor, bortfaller.

(Se vidare anvisningarna.)

(Se vidare anvisningarna.)

(Nuvarande lydelse)

52 §.

1 m o m. Äkta makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, taxeras en var för sin inkomst samt mannen därjämte för boets gemensamma inkomst. Har vid dylik taxering avdrag, som i 46 § 1 och 2 mom. medgives, helt eller delvis ej kunnat utnyttjas å den ena makens skattepliktiga inkomst, må bristen avräknas å den andra makens inkomst i samma kommun. Underskott å icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom, som uppkommit för endera maken, må avräknas från den andra makens inkomst i samma kommun av förvärvskälla av samma slag. Ortsavdrag beräknas för en var av makarna till hälften av det belopp, som i 48 § 2 mom. andra stycket sägs, dock att, om sådan del av Ortsavdraget helt eller delvis ej kunnat utnyttjas å den ena makens taxerade inkomst, bristen må avräknas å den andra makens taxerade inkomst. Avdrag, som i 50 § 2 mom. andra eller tredje stycket sägs, beräknas för vardera maken för sig under iakttagande av att avdraget för makarna tillsammans icke må överstiga det i 50 § 2 mom. andra stycket angivna högsta beloppet.

Skola makarna — — — högre
ortsgruppen.

(Föreslagen lydelse)

52 §.

1 m o m. Äkta makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, taxeras en var för sin inkomst samt mannen därjämte för boets gemensamma inkomst. Har vid dylik taxering avdrag, som i 46 § 1 och 2 mom. medgives, helt eller delvis ej kunnat utnyttjas å den ena makens skattepliktiga inkomst, må bristen avräknas å den andra makens inkomst i samma kommun. *Kvarstående brist, dock högst belopp motsvarande avdrag enligt 46 § 2 mom., må, med tillämpning i förekommande fall av bestämmelserna i punkt 4 av anvisningarna till 46 §, avräknas å förstnämnda makens inkomst och, där denna icke förslår, å andra makens inkomst i andra kommuner.* Underskott å icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom, som uppkommit för endera maken, må avräknas från den andra makens inkomst i samma kommun av förvärvskälla av samma slag. Ortsavdrag beräknas för en var av makarna till hälften av det belopp, som i 48 § 2 mom. andra stycket sägs, dock att, om sådan del av Ortsavdraget helt eller delvis ej kunnat utnyttjas å den ena makens taxerade inkomst i hemortskommunen, bristen må avräknas å den andra makens taxerade inkomst i samma kommun. *Kvarstående brist må, med tillämpning av bestämmelserna i 50 § 3 mom. andra stycket, avräknas å makarnas taxerade inkomster i andra kommuner.* Avdrag, som i 50 § 2 mom. andra eller tredje stycket sägs, beräknas för vardera maken för sig under iakttagande av att avdraget för makarna tillsammans icke må överstiga det i 50 § 2 mom. andra stycket angivna högsta beloppet.

Skola makarna — — — högre
ortsgruppen.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Anvisningar

till 46 §.

4. Finnes vid tillämpning av bestämmelserna i 46 § 4 mom. avräkningsbar inkomst i flera kommuner, skall avräkning ske i den kommun där den största inkomsten redovisas. Kvarstående brist avräknas i den kommun där den näst största avräkningsbara inkomsten finnes o. s. v. Skulle inkomsten uppgå till samma belopp i två eller flera kommuner, ankommer det på taxeringsnämnden i hemortskommunen att bestämma den ordning i vilken inkomsterna skola förekomma till avräkning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1959 och skall tillämpas första gången i fråga om 1959 års taxering. Äldre bestämmelser skola fortfarande gälla i fråga om 1958 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1958 eller tidigare år.

Förslag

till

**förordning om ändrad lydelse av 66 och 105 §§ taxeringsförordningen
den 23 november 1956 (nr 623)**

Härigenom förordnas, att 66 och 105 §§ taxeringsförordningen den 23 november 1956 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

66 §.

Varje år — — — honom åsätts.
Så snart — — — mellankommunala prövningsnämnden.

(Föreslagen lydelse)

66 §.

Varje år — — — honom åsätts.
Så snart — — — mellankommunala prövningsnämnden.

Har taxeringsnämnden i skattskyldigs hemortskommun funnit att avräkning enligt 46 § 4 mom. eller 50 § 3 mom. andra stycket kommunalskattelagen skall ske, åligger det nämnden att underrätta taxerings-

(Nuvarande lydelse)

Har taxeringsnämnd i fråga — —
— omförmälda nämnd.

105 §.

1 m o m. Om kammarrätten —
— — å denne.

Äro makar — — — statlig förmö-
genhetsskatt.

Hava besvär — — — mån ändras.

2 m o m. Vid prövningsnämnds
prövning av besvär, som anförts i
särskild ordning, skola bestämmel-
serna i 1 mom. hava motsvarande
tillämpning å prövningsnämnden;
dock skall, därest hos prövnings-
nämnd i län fråga uppkommer om
vidtagande av här ovan omförmäld
åtgärd beträffande taxering inom
annat prövningsdistrikt än det, som
besvären angå, ärendet i hela dess
vidd överlämnas till avgörande av
den mellankommunala prövnings-
nämnden.

(Föreslagen lydelse)

nämnd, som har att verkställa av-
räkningen, om det belopp, som skall
avräknas.

Har taxeringsnämnd i fråga — —
— omförmälda nämnd.

105 §.

1 m o m. Om kammarrätten —
— — å denne.

Äro makar — — — statlig förmö-
genhetsskatt.

Hava besvär — — — mån ändras.

Vidtager kammarrätten eller
Kungl. Maj:t sådan ändring i fråga
om taxering till kommunal inkomst-
skatt inom viss kommun att avdrag
enligt 46 § 2 mom. kommunalskatte-
lagen eller kommunalt Ortsavdrag
icke vidare kan helt utnyttjas inom
samma kommun, skall, ändå att yr-
kande därom icke framställts, sådan
ändring vidtagas i taxering inom
annan kommun som kan föranledas
av bestämmelserna i 46 § 4 mom. el-
ler 50 § 3 mom. andra stycket näm-
nda lag.

2 m o m. Bestämmelserna i 1
mom. skola hava motsvarande till-
lämpning å prövningsnämnd; dock
skall, därest hos prövningsnämnd i
län fråga uppkommer om vidtagan-
de av här ovan omförmäld åtgärd
beträffande taxering inom annat
prövningsdistrikt än det, som besvä-
ren angå, ärendet i hela dess vidd
överlämnas till avgörande av den
mellankommunala prövningsnämnden.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1959.

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bl. a. följande.

Genom beslut den 23 december 1943 uppdrog dåvarande chefen för finansdepartementet åt ledamoten av riksdagens första kammare A. J. Bäck och landskamreraren C. J. Bergstedt att såsom sakkunniga inom finansdepartementet biträda med utredning av vissa kommunalskattefrågor. De sakkunniga antog benämningen 1944 års skattesakkunniga.

De sakkunniga avlämnade med skrivelse den 31 maj 1945 betänkande med *förslag angående vissa spörsmål på den allmänna kommunalbeskattningens område* (SOU 1945: 35), bl. a. avseende allmänna avdrags och ortsavdrags utnyttjande vid den kommunala inkomstbeskattningen. De sakkunnigas förslag har icke lagts till grund för någon lagstiftning i ämnet.

Under den tid som förflutit sedan 1944 års skattesakkunniga avgav sitt betänkande har på olika områden sådana reformer skett som väsentligt ändrat förutsättningarna för en lagstiftning om allmänna avdrags och ortsavdrags utnyttjande vid den kommunala inkomstbeskattningen. Särskilt må nämnas kommunindelningsreformen. Principfrågan kvarstod emellertid olöst och överlämnades genom beslut den 20 maj 1953 till 1950 års skattelagssakkunniga för förnyat övervägande.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 juli 1956 tillkallade nuvarande chefen för finansdepartementet två sakkunniga, landskamreraren C. A. Norgren och länsassessorn G. Lindholm, med uppdrag att, såsom en särskild sektion inom 1950 års skattelagssakkunniga, utreda frågan om rätt att vid taxering till kommunal inkomstskatt åtnjuta ortsavdrag och andra allmänna avdrag inom annan kommun än hemortskommunen samt därmed sammanhängande spörsmål.

Skattelagssakkunniga har med skrivelse den 28 december 1956 överlämnat en promemoria med *förslag till bestämmelser om särskild skatteberäkning i vissa fall för den, som haft inkomst i annan kommun än hemortskommunen*. Till promemorian hörande författningsförslag har såsom Bihang fogats vid statsrådsprotokollet i ärendet.

Över promemorian har, efter remiss, *yttranden* avgivits av statskontoret, kammarrätten, riksräkenskapsverket, riksskattenämnden, centrala uppborädsnämnden, statens organisationsnämnd, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Kronobergs, Gotlands, Blekinge, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Västmanlands, Kopparbergs, Västernorrlands och Norrbottens län, domkapiteln i Uppsala och Lund, Föreningen Sveriges kronokamrerare, Riksförbundet Landsbygdens folk, Svenska företagares riksförbund, Svenska landskommunernas förbund, Svenska landstingsförbundet, Svenska stadsförbundet, Sveriges fastighetsägareförbund, Sveriges hantverks- och småindustriorganisation, Sveriges häradsskrivareförening, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges lantbruksförbund, Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund samt Tjänstemännens centralorganisation. Sveriges grossistförbund och Sveriges industriförbund åberopar ett av delegerade för dessa organisationer och vissa andra institutioner upprättat gemensamt yttrande.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Inledning, s. 7—8

Gällande bestämmelser, s. 8—11

Historik, s. 11—21

1950 års skattelagssakkunnigas förslag, s. 21—29

Remissyttrandena, s. 29—42

Departementschefen, s. 42—48

Utskottet. I den förevarande propositionen föreslås att skattskyldig, som åtnjutit inkomst i annan kommun än hemortskommunen och vars inkomst i nämnda kommun inte förslår till utnyttjande vid den kommunala inkomsttaxeringen av ortsavdrag och de under allmänna avdrag hänförliga avdragsposterna för periodiskt understöd, pensionsförsäkringspremier samt vissa andra försäkringsavgifter av personlig art, skall äga rätt att avräkna återstående del i den andra kommunen.

Förslaget innebär ett tillgodoseende av ofta och från skilda håll uttalade önskemål. Inte minst från riksdagens sida har vid upprepade tillfällen påtalats det otillfredsställande i att skattskyldig vid den kommunala taxeringen, på grund av kommungränsernas stora betydelse vid denna taxering, i vissa fall inte får tillgodoräkna sig ortsavdrag och allmänna avdrag i full utsträckning, trots att han haft inkomst att avräkna avdragen mot. Såsom särskilt stötande har det därvid framstått att ortsavdraget, vilket avdrag är avsett att från beskattning undanta vad som motsvarar existensminimum, kan bli outnyttjat, helt eller delvis.

Utskottet vill uttala sin tillfredsställelse över att denna fråga nu fått en godtagbar lösning. Visserligen kan det föreliggande förslaget inte sägas helt tillgodose de uttalade önskemålen, eftersom vissa allmänna avdrag, nämligen underskottsavdrag och det gift kvinna tillkommande s. k. förvärvsavdraget, inte omfattas av reformen. De skäl departementschefen åberopat för att tills vidare uppskjuta ställningstagandet såvitt gäller berörda avdrag finner dock utskottet bärande. Även enligt utskottets mening är det således lämpligt att frågan om utvidgning av rätten till underskottsavdrag prövas först i samband med fastighetsbeskattningens avveckling. Utskottet vill emellertid understryka angelägenheten av att även denna fråga därvid bringas till en lösning. I likhet med flertalet remissinstanser anser nämligen utskottet att starka skäl talar för att skattskyldig medges möjlighet att tillgodogöra sig avdrag för underskott å förvärvskälla även i annan kommun än den där beskattning av från förvärvskällan härflytande inkomst sker.

Mot den tekniska utformningen av avdragsreglerna har utskottet intet att erinra. Utskottet finner den i propositionen föreslagna metoden för av-

räkning av outnyttjade avdrag rationell. De skattskyldiga blir därigenom automatiskt tillgodoräknade de avdrag de är berättigade till, och merarbetet för taxeringsmyndigheterna torde inte bli särskilt betungande.

Av det anförda framgår att utskottet tillstyrker propositionen. Den föreslagna lagtexten föranleder ingen anmärkning från utskottets sida.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förvarande proposition nr 42, för sin del antaga de vid propositionen fogade förslagen till

1) lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370); samt

2) förordning om ändrad lydelse av 66 och 105 §§ taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623).

Stockholm den 25 februari 1958

På bevillningsutskottets vägnar:

EDGAR SJÖDAHL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Hagberg, Eriksson, Spetz, Gustaf Elofsson*, Erik Jansson, fröken Ranmark, herrar Bengtson, Möller* och Kronstrand; samt

från andra kammaren: herrar Sundström, Brandt, Nilsson i Svalöv, Gustafson i Göteborg*, Kärrlander, Vigelsbo, Wiklund*, Andersson i Essvik, Stenberg och Rydén.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.